

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/31/2021
Identifikačné číslo spisu: 6119375076
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6119375076.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobkyne Ing. Miriam Crchová - ADUCT, s miestom podnikania Petrovo č. 1, Petrovo, IČO: 44 059 353, zast. JUDr. Juraj Lukáč, advokát, so sídlom Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti žalovanému NAWARA, s.r.o., so sídlom Banská Belá č. 49, Banská Belá, IČO: 45 262 721, zast. ŠKODA LEGAL, s.r.o., so sídlom Jarabinková 17563/2C, Bratislava, IČO: 47 244 259, o 6.936,99 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7Cb/2/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 19. novembra 2020, č. k. 43Cob/57/2020-74, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7Cb/2/2020-51 zo dňa 9. marca 2020 zamietol žalobu o zaplatenie sumy 6.936,99 eur s príslušenstvom, ktorú mal žalovaný uhradiť podľa Mandátnej zmluvy uzatvorenej dňa 13. augusta 2012 medzi stranami sporu (ďalej len „mandátna zmluva“ alebo „zmluva“). Ako podstatnú skutočnosť pre zamietnutie nároku vyhodnotil súd prvej inštancie to, že uvedená suma nemá v tejto zmluve oporu. Poukázal na odplatu zakotvenú v článku V. mandátnej zmluvy, pričom podľa článku VII. bod 1 až 4 bola dojednaná i zmluvná podmienka, tzv. konkurenčná doložka, pričom mandant (žalovaný) sa podľa čl. VII. bod 4 zaviazal poskytnúť mandatárovi primeranú peňažnú náhradu, najmenej v sume 50 % priemernej mesačnej odmeny za každý mesiac, pri splnení povinností špecifikovaných podľa bodu 1 článku VII. zmluvy. Žalobkyňa vyfakturovala žalovanému postupne v konaní uvedenú sumu faktúrami

za obdobie september 2018 až august 2019, ktorých opodstatnenosť žalovaný konštantne popieral a faktúry odmietal uhrádzať, pričom v liste zo dňa 27. júla 2019 uviedol, že na konkurenčnej doložke, tvoriacej súčasť mandátnej zmluvy podľa článku VII. bod 1 až 4, netrvá.

2. Za sporné v konaní považoval súd prvej inštancie otázku existencie a trvania právneho nároku, zakotveného v čl. VII. bod 1 - 4 mandátnej zmluvy a z toho plynúceho nároku na uplatnenie si plnenia podľa čl. VII bod 4 mandátnej zmluvy. Z dokazovania vyplynulo, že žalovaný ako mandant listom zo dňa 27. júla 2018 vypovedal zmluvu z dôvodu ukončenia obchodnej činnosti žalovaného, na ktorú sa zmluva viazala, pričom účinnosť výpovede stanovil ku koncu kalendárneho mesiaca, nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená, t. j. ku dňu 31. augusta 2018. Súd prvej inštancie klasifikoval zmluvné dojednanie podľa čl. VII bod 1 až 4 ako zmluvnú podmienku dvojstranného právneho úkonu, pričom zánikom účinnosti dvojstranného právneho úkonu ako celku došlo k zániku i jednotlivých zmluvných podmienok a z toho plynúcich nárokov.

3. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na dojednanie podľa článku VII. bod 4 mandátnej zmluvy ohľadom výšky odmeny za plnenie povinností zo strany mandátára podľa článku VII. bod 1 mandátnej zmluvy, uplatnený nárok nezodpovedá dojednaniu o výške takéhoto nároku, ktorý bol viazaný sumou 50 % priemernej mesačnej odmeny za každý mesiac plnenia záväzku, keď si žalobkyňa uplatňovala jednotlivými faktúrami nárok z priemernej sumy dosahovanej za obdobie roku 2017, resp. 2018.

Takto uplatnený nárok pri jeho eventuálnom priznaní sa javil súdu prvej inštancie ako bezdôvodné obohatenie na strane žalobkyne, keď by sa jednalo o plnenie bez právneho titulu.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom č.k. 43Cob/57/2020-74, zo dňa 19. novembra 2020, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku potvrdil, zároveň priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. V odôvodnení uviedol, že ust. čl. VII. mandátnej zmluvy, ktoré bolo označené ako „Konkurenčná doložka“, neobsahuje vymedzenie konkurenčnej doložky, a ani následky porušenia zákazu konkurencie. Súd prvej inštancie teda správne podľa obsahu vyhodnotil právny úkon ako úpravu vzájomných povinností strán sporu týkajúcu sa povinnosti mandátára dodržiavať mlčanlivosť. Obsahom tohto ustanovenia bol záväzok mandátára dodržiavať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámi pri vykonávaní činností pre mandátára podľa mandátnej zmluvy, a to aj po zániku mandátnej zmluvy. Ide o zmluvne dohodnutú povinnosť, ktorú treba odlišiť od zákonnej povinnosti mandátára dodržiavať mlčanlivosť o zariadení záležitosti mandanta, ktorá vyplýva z ust. § 567 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v platnom znení (ďalej len „ObZ“). Dodržiavanie mlčanlivosti o záležitostiach mandanta je jedným z prejavov odbornej starostlivosti a na mandátára sa vzťahuje aj po obstaraní záležitosti.

6. Zo strany mandanta mala byť obsahom záväzku podľa čl. VII. zmluvy povinnosť vykonávať činnosť, a teda poskytovať primeranú peňažnú náhradu v dohodnutej výške za plnenie povinností mandátára dodržiavať mlčanlivosť. Z uvedeného vyplynulo to, že medzi povinnosťou mandátára dodržiavať mlčanlivosť a povinnosťou mandanta platiť mandátárovi za dodržiavanie mlčanlivosti, je vzájomná súvislosť, a tieto dve povinnosti od seba navzájom závisia. V danom prípade nebolo sporné, že mandant vypovedal zmluvu, čím zároveň vypovedal aj svoju povinnosť platiť peňažnú náhradu mandátárovi za dodržiavanie mlčanlivosti, čoho následkom bol mandatár zbavený svojej povinnosti prevzatej v ust. čl. VII. ods. 1 mandátnej zmluvy.

7. Ohľadom námietky žalobcu, že nie je možné vypovedať zo strany mandanta jeho povinnosť plniť za dodržiavanie mlčanlivosti mandátára, pretože podľa ust. § 582 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) je podanie výpovede vylúčené, odvolací súd uviedol, že toto ustanovenie

označuje za neúčinnú iba takú výpoveď, ktorá sa týka záväzku zdržať sa určitej činnosti, pokiaľ tento záväzok je časovo neobmedzený, avšak zo strany mandanta nešlo o výpoveď záväzku zdržať sa určitej činnosti, ale išlo o výpoveď záväzku poskytovať platby. Mandant bol na takýto typ výpovede oprávnený, nebránilo tomu ani znenie zmluvy a ani ust. § 582 ods. 2 ObZ, záväzok na zdržanie sa činnosti na seba žalovaný ako mandant neprevzal, tento na seba prevzal iba mandatár. Pokiaľ mandant výpoveďou prejavil vôľu odstúpiť od povinnosti zabezpečujúcej mlčanlivosť na strane mandatára prejavil tým vôľu ukončiť túto povinnosť na strane mandatára momentom účinnosti výpovede zmluvy, kedy zanikli všetky práva a povinnosti zmluvných strán prevzaté zmluvou.

8. Odvolací súd tiež konštatoval, že nedošlo k porušeniu zásady autonómie vôle a zmluvnej voľnosti strán, pretože možnosť vypovedať práva a povinnosti strán si strany v zmluve dohodli, teda si dohodli aj možnosť mandanta vypovedať jeho povinnosť platiť

za dodržiavanie zmluvne prevzatej povinnosti mlčanlivosti na strane mandatára.

Podľa odvolacieho súdu to možno chápať ako určitú nadstavbu základnej povinnosti mlčanlivosti, ktorá vyplýva z ustanovení o mandátnej zmluve, a túto mohol mandant ukončiť, pretože si to strany dohodli priamo v mandátnej zmluve, kedy mu dali túto možnosť vypovedať mandátnu zmluvu, čo mandant aj využil.

9. Vzhľadom na to, že okresný súd dospel k záveru, že výpoveďou záväzok mandanta aj mandatára upravený v čl. VII. mandátnej zmluvy zanikol, nemal už dôvod zaoberať sa jeho obsahom. Pokiaľ by súd preskúmaval obsah ustanovenia čl. VII. ods. 1 zmluvy, musel by prihliadnuť k tomu, že strany si v ňom nedohodli platbu mandanta za dodržiavanie mlčanlivosti mandatára o záležitostiach mandanta, ale dohodli si platbu mandanta za záväzok mandatára dodržiavať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámi pri vykonávaní činností podľa mandátnej zmluvy pre mandatára, najmä o skutočnostiach tvoriacich obchodné tajomstvo mandatára. V ďalšej vete je podľa odvolacieho súdu vymedzené obchodné tajomstvo mandanta, záväzok mlčanlivosti súvisiaci s tým vymedzeným obchodným tajomstvom mandanta v čl. VII. mandátnej zmluvy, mandatár na seba neprevzal. Mandatár sa v čl. VII. bod 1 zaviazal dodržiavať mlčanlivosť o tom, čo sa dozvie, keď bude vykonávať činnosti podľa mandátnej zmluvy, pre seba samého. Súd prvej inštancie by preto musel vyhodnocovať, k čomu takéto zmätočné zmluvné dojednanie malo viesť, a či vôbec bolo dojednané platne. Keďže však výpoveďou mandátnej zmluvy zanikli všetky práva a povinnosti strán, vrátenie práv a povinností upravených v čl. VII. Mandátnej zmluvy, posudzovanie zaniknutého obsahu by už nemalo zmysel, a preto sa ním súd zaoberať nemusel.

10. Na žalobcom poukazované rozdiely medzi odstúpením od zmluvy a výpoveďou odvolací súd uviedol, že v prípade obchodnoprávneho vzťahu žalobcom vymedzený rozdiel nie je relevantný, pretože odstúpenie od zmluvy má právne účinky od začiatku (ex tunc) iba pre oblasť občianskeho práva. Pre oblasť obchodného práva má odstúpenie od zmluvy v zmysle § 349 ObZ účinky od doručenia prejavu vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy (ex nunc), rovnako ako účinky výpovede, ktoré nastávajú ex nunc.

11. Žalobca poukazoval aj na to, že konanie má inú vadu, vo vzťahu k odôvodneniu okresného súdu v ods. 22 jeho rozhodnutia, v ktorom upozornil na okolnosť, že vzhľadom na „verbálne dojednanie“ podľa čl. VII. bod 4 výška dojednanej odmeny nezodpovedá výške uplatneného nároku. Odvolací súd konštatoval, že z kontextu odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu nevyplýva, že by dospel k záveru, že nad rámec písomne dojednanej zmluvy bola ešte nejaká ďalšia časť zmluvy dohodnutá inou než písomnou formou (ústne), pričom z odôvodnenia vyplýva, že uvedenou vetou chcel zdôrazniť znenie dojednania podľa čl. VII. bod 4, pričom adjektívum „verbálne“ použil vo význame „doslovné“ dojednanie podľa čl. VII bod 4. Odvolací súd pripustil, že takáto formulácia bola zmätočná a mohla u žalobcu vyvolať dojem, že okresný súd považoval takéto dojednanie za ústne, ako opak písomného, avšak pri preštudovaní odôvodnenia okresného súdu z jeho kontextu takýto záver nevyplýval.

12. Ďalšou žalobcom namietanou skutočnosťou bol záver okresného súdu, že dojednanie podľa čl. VII.

bod 4 mandátnej zmluvy ohľadom výšky odmeny za plnenie povinností zo strany mandatára podľa čl. VII bod 1 mandátnej zmluvy nezodpovedá výške uplatneného nároku, ktorý bol viazaný sumou 50% priemernej mesačnej odmeny za každý mesiac plnenia záväzku, pričom však žalobca uplatňoval jednotlivými faktúrami nárok z priemernej sumy dosahovanej za obdobie roku 2017, resp. 2018. Podľa odvolacieho súdu si žalobca uvedené odôvodnenie nesprávne vyložil tak, že okresný súd mal na mysli mesiace po odstúpení žalovaného od zmluvy, kedy logicky už žiadna mesačná odmena žalobcovi nevznikla. Okresný súd tým poukazoval na skutočnosť, že mandátna zmluva bola medzi stranami uzavretá pred rokom 2017, preto ak by podľa mandátnej zmluvy žalobcovi trval nárok na zaplatenie odmeny (ktorý zanikol), táto by sa vypočítavala z priemeru všetkých mesačných odmien žalobcu, t.j. od uzavretia zmluvy 13. augusta 2012, a nemohla by sa obmedziť len na priemer odmien za roky 2017-2018.

13. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil s tým, že by procesná vada spočívajúca v iných dôvodoch rozhodnutia prezentovaných okresným súdom po vyhlásení rozsudku, než boli uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia okresného súdu. Na základe zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 9. marca 2020, odvolací súd prisvedčil žalobcovi, že sudca po vyhlásení rozsudku na okresnom súde uviedol ako dôvod zamietnutia žaloby, že dojednanie mandátnej zmluvy VII. je v rozpore s účelom § 672 až § 672a ObZ, pričom rozobral v zmysle § 672a ObZ náležitosti konkurenčnej doložky a dospel k záveru, že tieto v mandátnej zmluve absentovali. Tieto dôvody už v písomnom vyhotovení rozhodnutia neuviedol a namiesto toho ako dôvod zamietnutia žaloby uviedol, že zánikom právneho úkonu mandátnej zmluvy jej výpoveďou zanikli aj práva a povinnosti z nej vyplývajúce. K uvedenému konštatoval, že právne záväzným je len výrok rozhodnutia súdu, ktorým v tomto prípade okresný súd žalobu zamietol. V prípade ak súd pochybí v tom zmysle, že neuviedie všetky dôvody, ktoré ho k rozhodnutiu viedli, resp. niektoré z dôvodov, ktoré uvedie bezprostredne po vyhlásení rozhodnutia, nepremietne do písomného vyhotovenia rozhodnutia, za predpokladu, že jeho rozhodnutie bolo vo výroku vecne správne, nie je to dôvodom pre zrušenie rozhodnutia. Odvolací súd vychádzal výlučne z tých dôvodov, ktoré boli uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku, pretože voči nim sa žalobca aj bránil podaním opravného prostriedku. Procesné práva žalobcu spočívajúce v možnosti brániť sa voči rozhodnutiu okresného súdu ostali v plnom rozsahu zachované a žalobca ich aj riadne využil.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil podľa ust. § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tým, že odvolací súd dovolateľovi nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a zároveň podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Dovolateľ má za to, že záver odvolacieho súdu, ktorým sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že „následkom výpovede zanikli všetky zmluvné dojednania medzi mandantom a mandatárom dohodnuté v mandátnej zmluve“, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia obsahu čl. VII. Mandátnej zmluvy, ktorý pri správnej aplikácii § 582 ods. 2 OZ nemá doručením výpovede žalobcu zo zákona právne účinky jeho zániku. Dovolateľ tvrdí, že odvolací súd preto s poukazom na ust. § 582 ods. 2 OZ nemohol pri správnej aplikácii zákona dospieť k záveru o zániku dojednania článku VII. Mandátnej zmluvy.

16. Za nesprávny považuje aj záver odvolacieho súdu v tom, „že mandant doručením výpovede prejavil vôľu ukončiť všetky práva a povinnosti strán z mandátnej zmluvy a nadobudnutím účinnosti tejto výpovede práva a povinnosti zo zmluvy zanikli. Zo strany mandanta tak zanikla povinnosť poskytovať platby za tie povinnosti mandatára, ktoré zanikli, konkrétne aj za povinnosť dodržiavania mlčanlivosti, ktorej bol týmto úkonom mandanta mandatár zbavený“. Uvedeným malo dôjsť k narušeniu základnej autonómie vôle a zmluvnej voľnosti strán,

pretože trvanie povinností po zániku Mandátnej zmluvy si strany v zmluve vyslovene dohodli, a dohodli si aj povinnosť mandanta platiť za dodržiavanie zmluvne prevzatej povinnosti mlčanlivosti na strane mandatória, ktorú chápali ako určitú nadstavbu tej základnej zákonnej povinnosti mlčanlivosti, ktorá vyplýva z ustanovení o mandátnej zmluve.

17. Dovolateľ nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že by sa v zmysle prejavenej vôle zaviazal dodržiavať mlčanlivosť o tom, čo sa dozvie, keď bude vykonávať činnosti podľa mandátnej zmluvy pre seba, ale má za to, že z čl. VII. bod 1 mandátnej zmluvy vyplýva, že ide o záväzok mlčanlivosti o skutočnostiach týkajúcich sa podnikania žalovaného ako mandanta.

18. Druhý dovolací dôvod videl v pochybeniach v procesnom postupe súdu, ktorý taktiež mohol mať za následok nesprávne rozhodnutie súdu. Poukázal na odseky 43 - 45 odôvodnenia rozhodnutia, kde sa odvolací súd nestotožnil s tým, že by procesná vada spočívajúca v iných dôvodoch rozhodnutia prezentovaných okresným súdom po vyhlásení rozsudku, než sú uvedené v jeho písomnom vyhotovení, bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia okresného súdu. Dovolateľ mal za to, že ide o závažné nedostatky v procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktoré svojím výkladom neodstránil ani odvolací súd konštatujúc, že uvedené okolnosti vzbudzujú dôvodné pochybnosti o nestrannosti a objektivite konania súdu a tiež sú v rozpore so zásadami prijatými judikatúrou ESLP. Tvrdí, že s ohľadom na toto „nestotožnenie“ sa odvolacieho súdu s námietkou žalobcu možno predpokladať, že súd prvej inštancie v čase rozhodovania vo veci samej ešte preukázateľne nevedel (alebo vedel nesprávne) skutočné dôvody slúžiace ako podklad rozhodnutia, a teda odôvodnenie písal s vopred určeným záverom zamietnutia žaloby, resp. že súd tým, že na pojednávaní a v jeho závere prezentoval za sporné okolnosti týkajúce sa ust. § 672a ObZ, a nie okolnosti týkajúce sa mandátnej zmluvy, čím odňal strane celý jeden stupeň procesného konania a obrany, kedy mu neumožnil na toto iné predbežné právne posúdenie veci súdom procesne reagovať.

19. Na záver uviedol, že oba súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili, a to za stavu, kedy svojím procesným postupom zásadným spôsobom narušili autonómiu obchodných zmluvných vzťahov, ale aj dôveru v objektivnosť a spravodlivosť súdneho rozhodovania. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil, resp. ho zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel, zároveň si uplatnil trovy dovolacieho konania.

20. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý ho označil za nedôvodné. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobcu odmietol, resp. ako nedôvodné zamietol.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

22. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

23. Dovolanie podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd neprávny procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací

súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody, a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

26. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 420 písm. f/ CSP a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

27. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

28. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorou malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces videl dovolateľ najmä v nestotožnení sa odvolacieho súdu s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie v čase rozhodovania vo veci samej ešte preukázateľne nevedel (alebo vedel nesprávne) skutočné dôvody slúžiace ako podklad rozhodnutia, a teda odôvodnenie písal s vopred určeným záverom zamietnutia žaloby, resp. že súd tým, že na pojednávaní a v jeho závere prezentoval za sporné okolnosti týkajúce sa ust. § 672a a nie okolnosti týkajúce sa mandátnej zmluvy, čím odňal strane celý jeden stupeň procesného konania a obrany, kedy mu neumožnil na toto iné predbežné právne posúdenie veci súdom procesne reagovať, čím narušili autonómiu obchodných zmluvných vzťahov, ale aj dôveru v objektívnosť a spravodlivosť súdneho rozhodovania.

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

31. Za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní,

pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, naplnia - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy. Podobne ako v skutkovej oblasti, aj v oblasti nedostatočne vyloženej a zdôvodnenej právnej argumentácie nastávajú obdobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti rozhodnutia, čo je však v rozpore nielen s požadovaným účelom súdneho konania, ale tiež aj so zásadami spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

33. Pri posudzovaní vád zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f/ CSP sa dovolací súd nemôže zaoberať vecnou správnosťou rozhodnutia súdu nižšej inštancie a je vylúčené, aby vstupoval do skutkových okolností veci. Zaoberá sa otázkou, či došlo k takému procesnému postupu súdu, ktorým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces alebo nie. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, s jej návrhmi dôkazov a ani s jej vyhodnotením dôkazov. Do tohto práva nespadá ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby súdy prebrali alebo sa riadili výkladom všeobecných právnych predpisov, ktorý predkladá strana sporu.

34. Z porovnania rozsudku súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd vychádzal z tohto istého skutkového základu ako súd prvej inštancie. Oba súdy vec aj rovnako posúdili, pričom vychádzali zo zistenia, že mandant doručením výpovede prejavil vôľu ukončiť všetky práva a povinnosti strán z mandátnej zmluvy (aj s ohľadom na to, že ukončoval obchodnú činnosť, na ktorú sa mandátna zmluva viazala) a nadobudnutím účinnosti výpovede, tak práva a povinnosti zo zmluvy zanikli.

Vzhľadom na uvedené teda zanikla aj povinnosť mandatára dodržiavať mlčanlivosť, ktorou bol úkonom (výpoveďou) mandanta mandatár zbavený. Pokiaľ odvolací súd svoj myšlienkový postup ešte viac rozvinul, a uviedol vlastné dôvody na podporu záverov súdu prvej inštancie, tak týmto konaním nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

35. Dovolateľ, rovnako ako v odvolaní, tiež poukazoval na rozdiel argumentácie sudcu po vyhlásení rozsudku na súde prvej inštancie, pričom ako dôvod zamietnutia žaloby bolo, že dojednanie mandátnej zmluvy v čl. VII. je v rozpore s účelom § 672 až § 672a ObZ, kde súd prvej inštancie rozobral v zmysle § 672a ObZ náležitosti konkurenčnej doložky, konštatujúc, že tieto v mandátnej zmluve absentovali. Tieto dôvody v písomnom odôvodnení rozhodnutia však okresný súd neuviedol, a ako dôvod zamietnutia žaloby uviedol zánik právneho úkonu mandátnej zmluvy jej výpoveďou.

36. Ustanovenia Civilného sporového poriadku vychádzajú z koncepcie, že záväzný je len výrok rozhodnutia. Odvolací súd správne konšatoval, že síce okresný súd procesne pochybil, avšak toto pochybenie nemalo za následok tak vážne porušenie procesných práv žalobcu, čo by malo za následok, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Toto pochybenie odvolací súd vyhodnotil len ako formálnu nedokonalosť, nemajúcu zásadný vplyv na inak správne vecné rozhodnutie prvoinštančného súdu, pričom nosné odôvodnenie vyplývajúce z ods. 22 napadnutého rozsudku, ktoré viedlo okresný súd

k zamietnutiu žalobného návrhu, inak splňalo všetky nevyhnutné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a odvolací súd ho neoznačil ako arbitrárne či svojvoľné. Odvolací súd konšatoval, že procesné práva žalobcu spočívajúce v možnosti brániť sa voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie zostali zachované, tým že žalobca mohol a aj podal odvolanie, čím teda nedošlo k porušeniu práva

na spravodlivý proces a naplneniu vady zmätočnosti podľa ust § 420 písm. f/ CSP.

37. Dovolací súd v súvislosti s tvrdeným odňatím práva na spravodlivý proces žalobcovi uvádza, že takéto pochybenie nemožno v postupe súdov nižších inštancií vzhľadnúť vo vzťahu k žalobcovi a ním uplatneným právam, keď vec bola riadne prejednaná, za jeho účasti a pri vysporiadaní sa so všetkými jeho relevantnými námietkami.

38. Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/1/2011, v ktorom uviedol: „Záväzný je výrok rozhodnutia a nie jeho odôvodnenie“. Odôvodnenie rozhodnutia nie je právne záväzné, t.j. nie je tou časťou súdneho rozhodnutia, ktorá by nadobúdala záväzné účinky na právne vzťahy strán sporu. Záväzný je výrok rozhodnutia, ktorý je jadrom celého rozhodnutia a možno voči nemu podať opravný prostriedok, v danom prípade odvolanie, čo aj žalobca využil.

Dovolací súd má za to, že uvedeným konaním súdu prvej inštancie, resp. so žalobcom namietaným procesným pochybením spočívajúcim v iných prezentovaných dôvodoch rozhodnutia súdom prvej inštancie, s ktorým sa nestotožnil odvolací súd, nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a teda k namietanej vade podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

39. Dovolací súd má za to, že dovolateľ v zásade namietal aj prekvapivosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, resp. odvolacieho súdu čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, keď odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch, ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana sporu možnosť vyjadrovať sa, právo argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

40. Princíp právnej istoty znamená, že strany môžu predvídať obsah súdneho rozhodnutia v konkrétnej právnej veci. O nečakané (prekvapivé) rozhodnutie odvolacieho súdu ide vtedy, ak sa odvolací súd v rozhodujúcich okolnostiach odklonil od rozhodnutia súdu prvej inštancie alebo ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana sporu možnosť vyjadrovať sa, právo argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nemožno rozhodnutie odvolacieho súdu považovať za prekvapivé, čím by nebol daný dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f/ CSP.

41. K namietanému porušeniu zmluvnej voľnosti dovolací súd uvádza, že zásada zmluvnej voľnosti je v obchodnoprávných vzťahoch dozaista účelná, chcená a opodstatnená, keďže Obchodný zákonník nemôže regulovať celú šírku rôznorodosti obchodnoprávných vzťahov, ktoré vznikajú v rámci hospodárskej súťaže, avšak aj zásada zmluvnej voľnosti má svoje limity a obmedzenia, ktoré môžu byť reflektované práve v posudzovaní právneho úkonu aj cez pravidlá poctivého obchodného styku či súladu s dobrými mravmi.

42. Dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR 1. ÚS 546/03, v zmysle ktorého sa orgán štátnej moci dopustí porušenia čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i vtedy, pokiaľ formalistickým výkladom noriem jednoduchého práva odoprie autonómnemu prejavu vôle zmluvných strán dôsledky, ktoré zmluvné strany takýmto prejavom zamýšľali vo svojej právnej sfére vyvolať. Zmluvná voľnosť je právny princíp, ktorý umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné pomery tak, aby čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom. Aj podľa nálezu ústavného súdu sp. zn.

III. ÚS 48/2012, zo dňa 28. marca 2012, v zmysle ktorého právo plní iba korekčnú

a preventívnu funkciu voči takej zmluvnej úprave vo vzájomných vzťahoch súkromnoprávných objektov, ktorá s ohľadom na morálne, mravné a etické hodnoty spoločnosti nespravodlivo zvýhodnila, resp. znevýhodnila niektorého z kontrahentov.

Iba v prípade, ak všeobecný súd túto korekčnú a preventívnu funkciu práva nepretaví do rozhodovania v konkrétnej kauze a naruší zásadným spôsobom ústavnoprávny status niektorého účastníka súkromnoprávneho vzťahu daný hodnotami, ktoré ústavný poriadok chráni, je potom daný priestor ústavnému súdu na zásah do výkonu kompetencie všeobecných súdov. Rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vychádzal

zo správneho právneho posúdenia veci a neignoroval prejavenu vôľu strán. Súdny svojím rozhodnutím nezasiahl do zmluvnej voľnosti strán, a teda neporušili základné princípy právneho štátu.

43. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP teda nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutiami súdov nižšej inštancie, ktoré vyzneli v jeho neprospech. Na zdôraznenie uvedeného dovolací súd dáva do pozornosti, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

44. Dovolací súd uzatvára, že v prejednávanej veci nedošlo k namietanému porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, a teda nebol postupom súdu prvej inštancie, ako ani odvolacieho súdu, vylúčený z realizácie svojich procesných práv.

Za týchto okolností tvrdenie dovolateľa, že postupom súdu došlo k procesnej vade v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, nie je opodstatnené.

45. Dovolanie žalobca odôvodnil aj dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/, b/ aj c/ CSP, avšak bez bližšieho zdôvodnenia.

46. Dôvody, ktorými vyvodzoval prípustnosť podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, videl v nesprávnom posúdení veci súdmi oboch inštancií ohľadom toho, že v mandátnej zmluve zo dňa 13. augusta 2012 si dohodli osobitné zmluvné dojednanie, obsahom ktorého bola povinnosť žalobcu dodržiavať mlčanlivosť, a to aj po zániku zmluvy (čl. VII), pričom zároveň v čl. VII bod 3 bolo dohodnuté, že v prípade, že k porušeniu povinnosti mlčanlivosti dôjde počas 18 mesiacov od zániku zmluvy, môže mandant po mandatárovi požadovať...“. Za nesprávne považuje dovolateľ s poukazom na ust. § 582 ods. 2 OZ to, že súd nemohol pri správnej aplikácii zákona dospieť k záveru o zániku dojednania čl. VII Mandátnej zmluvy výpoveďou. Rovnako vidí nesprávne právne posúdenie v záveroch súdov, a síce, že mandant doručením výpovede prejavil vôľu ukončiť všetky práva a povinnosti strán z mandátnej zmluvy a nadobudnutím účinnosti tejto výpovede práva a povinnosti zo zmluvy zanikli. Zo strany mandanta tak zanikla povinnosť poskytovať platby za tie povinnosti mandatára ktoré zanikli, konkrétne aj za povinnosť dodržiavať mlčanlivosť, ktorej bol týmto úkonom mandanta mandatár zbavený.

47. Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

48. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis,

nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

49. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

50. Dovolací súd v ust. § 421 ods. 1 CSP, zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je striktné limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Pokiaľ dovolací súd má riešiť relevantnú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je zákonnou povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť ako ju riešil odvolací súd a zároveň uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). CSP v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa, a nie dovolací súd.

51. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovení § 421 ods. 1 CSP, bez bližšieho špecifikovania, či ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP. Uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa však vzájomne vylučuje; ich súbeh, resp. vzájomná kumulácia je vylúčená (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/27/2017). Zásada, podľa ktorej dovolateľ nemôže uplatniť popri sebe viaceré, navzájom protichodné alebo logicky sa vylučujúce dôvody prípustnosti dovolania, sa uplatňuje tiež vo vnútri týchto ustanovení (vo vertikálnom usporiadaní jednotlivých dôvodov prípustnosti dovolania v rámci toho istého ustanovenia).

52. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

53. V danom prípade žalobca v dovolaní uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak neoznačil konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, v ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd v rozhodnutiach. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nevymedzil dovolací dôvod podľa § 432 CSP spôsobom

predpokladaným v ustanovení

§ 432 ods. 2 CSP, v dôsledku čoho je vylúčené uskutočnenie dovolacieho prieskumu v časti právnych záverov vyslovených krajským súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie).

54. Rovnako vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolateľ nenaformuloval tiež žiadnu právnu otázku. Z obsahu jeho dovolania vyplýva, že „len“ nesúhlasí s názorom súdov nižších inštancií, pričom tak robí bez konkrétneho vymedzenia právnej otázky, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Z dovolania tak nie je zrejmé, akú právnu otázku dovolateľ chce riešiť, keď túto jasne nekonkretizoval, a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená alebo nie.

55. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli.

56. Dovolací súd vyrozumel základný nesúhlas dovolateľa s hodnotením možnosti vypovedať dojednaný záväzok mlčanlivosti, pričom však dovolateľ opomína, že súdy nižších inštancií svoje závery postavili na skutkovom základe zistenom z obsahu samotnej zmluvy a účelu, pre ktorý malo toto dojednanie slúžiť. Dovolateľ vychádza z konštrukcie, svojej úvahy, že ide o nevypovedateľný záväzok podľa ust. § 582 ods. 2 OZ. Je zjavné, že jeho premisa je nesprávna, teda aplikácia ustanovenia, ktorého sa tu dovoláva, nie je možná. Dovolateľ poukazuje na právne závery súdov nižšej inštancie, stručne a jasne obsiahnuté v kľúčovom vyhodnotení situácie odvolacím súdom, a to, že „V danom prípade nebolo sporné, že mandant vypovedal zmluvu, čím zároveň vypovedal aj svoju povinnosť platiť peňažnú náhradu mandatárovi za dodržiavanie mlčanlivosti, čoho následkom bol mandatár zbavený svojej povinnosti prevzatej v ust. čl. VII. ods. 1 mandátnej zmluvy“.

57. Súdy nižších inštancií, aj vzhľadom na nejasné dojednania týkajúce sa skutočného obsahu uvedenej povinnosti mlčanlivosti a na ňu nadväzujúcej (dovolateľom tvrdenej časovo neobmedzenej) povinnosti mandanta uhrádzať žalovanú sumu mandantovi za dodržiavanie mlčanlivosti, tak jasne dali prednosť výkladu, ktorý je pre daný vzťah logickým vyústením toho, ako ukončenie zmluvy, i predchádzajúca spolupráca strán prebiehali. Dovolací súd v takomto vyhodnotení nevzhladol pochybenie, keď z obsahu textu zmluvy skutočne takýto výklad vyplýva. Súdy nijako nevybočili z rámca možnej interpretácie dohody strán na tom, ako sa má k povinnosti mlčanlivosti pristupovať. Pokiaľ sa v zmluve v bode 4 článku VII. výslovne uvádza: „Mandant poskytne mandatárovi primeranú peňažnú náhradu najmenej 50% priemernej mesačnej odmeny za každý mesiac plnenia záväzku podľa odseku 1.“, pričom tento záväzok je v odseku 1 formulovaný ako dodržiavanie mlčanlivosti o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel mandant pri činnostiach vykonávaných pre mandatára (navyše, s použitím znátočných terminologických označení strán), pričom povinnosť formulovaná v bode 4 nie je nijako inak časovo obmedzená, ako len dojednaním o tom, že má ísť o plnenie záväzku počas vykonávania činností pre mandatára, tak je logickým a nepochybným ten výklad, že má ísť o plnenie, ktoré sa viaže na obdobie, kedy aktívne určitú činnosť mandant vykonáva, čo po skončení zmluvy platnou výpoveďou nie je dosť dobre možné. Takémuto výkladu potom svedčí aj naviazanie neurčito špecifikovanej odmeny na priemernú mesačnú odmenu za neurčený mesiac, t. j. bez jednoznačnej špecifikácie takéhoto plnenia a s potrebou následnej dohody strán na určitej výške takejto odmeny, čo sa nestalo. Potom závery odvolacieho súdu obsiahnuté v bode 38 jeho rozhodnutia dovolací súd vyhodnotil ako správne, dávajúce detailné a zrozumiteľné odpovede

na žalobcove odvolacie námietky a súvisiace so skutkovým a právnym vyhodnotením zmluvy medzi stranami.

58. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd s poukazom na ust. § 582 ods. 2 OZ nemohol pri správnej aplikácii zákona dospieť k záveru o zániku dojednaní článku VII. Mandátnej zmluvy, tu dovolací súd len akcentuje skutkové zistenia súdov nižších inštancií - medzi stranami došlo k zániku zmluvy výpoveďou uskutočnenou v súlade s dojednaním zmluvných strán v tejto zmluve, pričom zo zmluvy nevyplýva, že by mala obsahovať časovo neobmedzený záväzok, čo je zjavné aj z výkladu poskytnutého súdmi nižších inštancií a dovolací súd rovnako dojednanie týkajúce sa mlčanlivosti vyhodnotil z povahy zmluvy ako dojednanie limitované výkonom činnosti počas trvania zmluvy samotnej. Odkaz dovolateľa v dovolaní na iné, s týmto dojednaním nesúvisiace, sankčné dojednanie strán v inom bode uvedeného článku (v dovolaní formulovaná úvaha týkajúca sa bodu 3 článku VII. zmluvy a primeraného zadost'učinenia za porušenie bodu 1 po ukončení zmluvy), ktoré ani nebolo predmetom hodnotenia súdmi nižších inštancií, nemôže byť predmetom dovolacej úvahy a nijako s hodnotením vysloveným súdmi nižších inštancií nesúvisí, pričom ani túto úvahu ako možnú obranu nevzniesol dovolateľ v rámci odvolacieho konania, teda vôbec nebola predmetom úvah a právnej úvahy odvolacieho súdu, nemôže sa teda stať predmetom úvah súdu dovolacieho.

59. Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, tak podľa tohto ustanovenia je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných názorov, ide teda o otázku, ktorú dovolací súd už riešil, v jej riešení dovolacími senátmi sa však prezentuje nejednotnosť brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. V rámci toho dovolacieho dôvodu bude povinnosťou dovolateľa: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, b) uviesť ako ju riešil, a c) označením konkrétnych odlišných (aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne

60. Dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie ústavného súdu zo dňa 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom

na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“. Zároveň poukazuje aj na záver vyslovený ústavným súdom v uznesení z 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, v zmysle ktorého „podľa názoru ústavného súdu už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom

na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej zovšeobecnenia“. Argumentácia žalobcu obsiahnutá v dovolaní pritom ani predmetný atribút zovšeobecnenia nespĺňa.

61. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012

a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013). Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu s poukazom na § 421 CSP nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska odseku 1 písm. a/, b/ ani c/ tohto ustanovenia.

62. To, že sa súdy oboch inštancií nestotožnili s výkladom a názorom žalobcu, že doručením výpovede, po nadobudnutí jej účinnosti zanikli všetky práva a povinnosti žalovaného z mandátnej zmluvy, a teda

zanikla aj povinnosť poskytovať platby za povinnosti mandátára (povinnosť dodržiavať mlčanlivosť), nepredstavuje nesprávne právne posúdenie veci z hľadiska dôvodov prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1

písm. a/, b/ ani c/. Dovolateľ v zásade len opakovane vznášal dôvody a námietky, ktoré už boli v konaní pred súdmi nižšej inštancie v tejto súvislosti vznesené, a s ktorými sa vo svojich rozhodnutiach súdy aj vysporiadali. Z obsahu dovolania je zrejmé len všeobecná nespokojnosť dovolateľa s vyvodením iných skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií, pričom v dovolaní uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie a spochybňovanie správnosti ich rozhodnutí, nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, resp. písm. c/ CSP v spojení s ust. § 432 ods. 1 a 2 CSP.

63. Dovolací súd len poznamenáva, že nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, akú právnu otázku, a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Mohol by tým podsúvať strane sporu majúcej záujem na zvrátení výsledku konania pred nižšími súdmi (za cenu porušenia princípu rovnosti zbraní) svoje vlastné úvahy o tom, čo je pre rozhodnutie vo veci zásadné, pominúc na tomto mieste ďalšie riziko dezinterpretácie obsahu dovolania (vyloženia si dovolacím súdom nesprávne, správnosť ktorej právnej úvahy nižších súdov alebo niektorého z nich mal dovolateľ v úmysle namietať). (K tomu obdobne pozri uznesenie najvyššieho súdu z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Obdo/43/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti v zmysle uznesenia ústavného súdu zo 14. októbra 2021, č. k. III. ÚS 555/2021-21).

64. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky alebo dotknutej judikatúry dovolateľom, dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str.1382)

65. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/ ani c/ CSP spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP. Bez uvedeného nemôže dovolací súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Je tak nepochybné, že v dovolaní žalobcu absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t. j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

66. Podľa ust. § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

67. Podľa ust. § 447 písm. f/ CSP, dovolací súd odmietne dovolania, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

68. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, ani podľa ust. 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 447 písm. c/ a písm. f/ CSP odmietol.

69. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

70. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.